

svarlig over for Europa-Parlamentet, som kan vedtage et mistillidsvotum til Kommissionen.

Den væsentligste nydannelse er bestemmelsen om Kommissionens sammensætning. Det nuværende traktatgrundlag, som senest ændret ved Nice-traktaten, bestemmer, at Kommissionen fra 1. januar 2005 skal bestå af en statsborger fra hvert medlemsland (mod tidligere to kommissærer fra visse lande), og at den første Kommission efter optagelsen af det 27. medlemsland skal have færre medlemmer, end der er medlemslande. Bestemmelsen om en mindre Kommission ville således efter Nice-traktaten være trådt i kraft i 2009 som følge af, at Bulgarien og Rumænien blev EU-medlemmer nr. 26 og 27 pr. 1. januar 2007.

Lissabon-traktaten udsætter denne overgang til 2014 og fastsætter mere præcise bestemmelser om, hvordan Kommissionen derefter skal sammensættes.

Kommissionens sammensætning

- Frem til 2014 er der én kommissær pr. medlemsland som i dag.
- Fra 2014 begrænses Kommissionens størrelse til 2/3 af antallet af medlemslande.
- Sammensætningen sker på grundlag af fuld og lige rotation mellem alle medlemslande i lyset af den demografiske og geografiske spredning mellem medlemslandene.
- Udenrigsrepræsentanten er fuldt medlem af Kommissionen og er en af Kommissionens næstformænd.
- Både kommissionsformanden og udenrigsrepræsentanten tæller som vedkommende lands kommissær i relation til rotationsordningen.
- Antallet af kommissærer kan ændres ved enstemmighed i Det Europæiske Råd, som også fastsætter rotationsordningen med enstemmighed.
- Det fremgår af en erklæring til traktaten, at Kommissionen bør være særlig opmærksom på at sikre tætte kontakter med alle medlemslande, og at der ved passende organisatoriske arrangementer skal tages særligt hensyn til de lande, der ikke har en kommissær.

Hensigten med reduktionen af Kommissionens størrelse i såvel det nuværende traktatgrundlag som med Lissabon-traktaten er at sikre en beslutningsdygtig og effektiv størrelse, også når EU gradvist måtte blive udvidet til at omfatte flere medlemslande. I praksis betyder Lissabon-traktaten, at hvert medlemsland efter den 1. november 2014 vil stille med en kommissær i to ud af tre embedsperioder. Embedsperioden er fem år. Af en erklæring fremgår det, at Kommissionen bør være særlig opmærksom på at tage særligt hensyn til de lande, der ikke har en kommissær.

I bestemmelserne om den centrale post som kommissionsformand foretages der enkelte ændringer. Det indføres bl.a., at Det Europæiske Råd skal foreslå en kandidat under hensyntagen til Europa-Parlamentets sammensætning og efter passende høringer. Kandidaten skal vælges af Europa-Parlamentet, jf. TEU art. 9C, stk. 7 (art. 16, stk. 7).

Kommissionsformandens beføjelser svarer grundlæggende til det nuværende traktatgrundlags bestemmelser. Formanden behøver dog ikke som hidtil den samlede Kommissions godkendelse for at anmode et medlem af Kommissionen om at træde tilbage, jf. TEU art. 9C, stk. 6 (art. 16, stk. 6). Udenrigsrepræsentanten kan kun afskediges af Det Europæiske Råd, som træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Udenrigsrepræsentanten

En væsentlig nydannelse med Lissabon-traktaten er introduktionen af et nyt embede som Unionens højtstående repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik (udenrigsrepræsentanten) med henblik på at sikre større sammenhæng og dynamik i EU's optræden udadtil.

Udenrigsrepræsentanten

- Er fast formand for Udenrigsrådet.
- Er en af Kommissionens næstformænd.
- Varetager EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.
- Sikrer sammenhæng mellem de dele af EU's optræden udadtil, der hører under Kommissionen og de dele, der hører under Rådet.